

at i Virkeligheden vil de, naar de fungerer ens i Publikum, ogsaa for Publikum komme til at staa som to Arter af ganske det samme, og naar saa den ene kan byde sine Indskydere højere Rente end den anden, vil den drage Strømmen til sig, hvorved Sparekasserne vil blive betydeligt svækket. Det, synes jeg, er en fuldkommen rimelig Frygt.

Nu udtalte det ærede Medlem for Nyborg-Kredsen sig jo gentagne Gange om, at enhver Rentebegrænsning vilde være til Skade for de smaa Sparere. Det ligger i Sagens Natur, at en Bank kan byde højere Rente end en Sparekasse. Men de smaa Spareres Interesser kan ikke varetages saaledes paa dette Omraade. Jeg tror, det ærede Medlem for Nyborg-Kredsen brugte det Udtryk, at man ikke skal holde deres Rente nede under den, de med Rimelighed kunde vente, det var som om man ikke maatte skaffe dem den Profit eller Præmie, der kunde tilkommedem. Men det rammer ikke det, som var Kærnen i, hvad det ærede Medlem for Bjerre-Kredsen sagde, for det, han kæmpede for, var netop, at naar man ved den Maade, hvorpaa Loven er formet, udsletter Forskellen mellem Sparekassebøger og Bankbøger i alle reale Henseender, kommer det til at gaa ud over Sparerne, baade de store og de smaa, hvis man fremdeles anerkender, at der er en væsentlig Forskel paa en Sparekassebog og en Bankbog. Det er jo muligt, at man i Hjertet mener, at det var bedst, at disse Institutter forsvandt, men Loven bygger paa, at der er disse ganske forskellige Funktioner, som kræver hver sit Organ, og saa maa man ogsaa sørge for, at den, der i Virkeligheden tænkte paa at gaa til en Sparekasse med sine Penge, ikke paa en eller anden Maade lokkes til at gaa ind i en Bank uden rigtig at vide Besked med, hvad han gør. Det er et fuldstændig rigtigt Standpunkt, og det er en Frygt, der er naturlig begrundet. Jeg ved ikke, hvor mange af dem, som har sat deres Penge ind paa Bankbog eller Sparekassebog, der er fortrolige med den Forskel, der er her.

Men Spørgsmaalet om Renten vender ogsaa til den anden Side, ligesom selve Forskellen i Institutterne ikke blot har Hensyn til de forskellige Slags Pengeanbringere, men ogsaa til de forskellige Slags Laansøgere. Renten vender mod to Sæt Laansøgere. De, der vil have en Del af deres faste Ejendom gjort flydende, kan vente at faa Laan paa billigere Vilkaar, til lavere Rente end de, som søger kommercielle Laan. Det er en naturlig

Ting, som alle Vegne i Verden er gældende, at den sikreste Anbringelse er Realanbringelsen, Realkreditten, og de, der benytter Realkreditten, kan derfor ogsaa forlange at faa deres Laan paa billigere Vilkaar end de, der søger kommercielle Laan. Det vilde være en overordentlig stor Skade for vort Erhvervsliv, hvis man af en eller anden Grund, f. Eks. netop den, at Midlerne overvejende strømmede til Bankerne i Stedet for til Sparekasserne, hvad Tendensen i de senere Aar øjensynligt er, idet Indlaanene i Bankerne har haft stærkere Fart end i Sparekasserne, vilde begrænse Sparekassernes Udlaansmuligheder, saa at de, som ellers var gaaet dertil, i større Grad maatte gaa til Bankerne og bøje sig for de kommercielle Laans Vilkaar, som der maa være gældende. Vi ser, hvor ringe et Beløb det er af vore Prioriteter, der er fremskaffet ved Banker. Det er overvejende Sparekassemidler, der maa anvendes der. Der vil ske uhyre Skade, hvis Renten paa disse faste Laan blev tvunget til Vejrs. Det viser sig simpelt hen i Samfundet derved, at Kurserne paa disse Papirer synker, og vi oplever jo for Tiden, i hvor høj Grad dette griber ind i vort Erhvervsliv og lægger de Erhverv øde, som Samfundet daarligst af alle kan undvære. For til syvende og sidst kan et Samfund ikke undvære de to Grunderhverv, Landbruget og Byggeriet. Den industrielle Værdi kommer altid efter, fordi den hviler paa disse Forudsætninger, og Foranstaltninger, som lammer Landbruget og Byggeriet, lammer Samfundet i selve dets Grund. Derfor vil det altid hævne sig, naar man i Lovgivningen kommer ind paa en Vej, som fører i Retning af, at den, der søger Laan i fast Ejendom, kommer til at betale en højere Laanerente, end det ellers var naturligt, og det er det, der sker ved, at man udsletter Forskellen mellem Sparekassebogen og Bankbogen.

Om Rentenpørgsmaalet hersker der mange forskellige Meninger. De fleste Mennesker ser i Renten et Onde. Det tror jeg er ganske forkert, jeg gør det i hvert Fald ikke. Renten er en nødvendig Funktion i Kapitalens Virksomhed i Samfundet, og man kan roligt sige, at en høj Rente paa Laan i faste Ejendomme tyder altid paa trykkede Tilstande i et Samfund, medens en høj Rente paa kommercielle Laan lige saa ofte hænger sammen med blomstrende Tilstande. Mange Mennesker kan ikke lide at høre, at med en høj Rente i det kommercielle Liv under normale